

Haydi Gölümse

Faaliyet ve Etki Raporu

2013–2017

İçindekiler

Özet	3
1. Sayısal Veri ve Okuma Çerçevesi	4
2. Raporun Amacı ve Kapsamı	4
3. Toplumsal Koşullar ve İhtiyaç Analizi	5
4. Programın Yaklaşımı ve Temel İlkeleri	5
5. Uygulama Sonuçları ve Operasyonel Çıktılar	6
6. Faaliyet Alanları	7
7. Etki Analizi ve Toplumsal Yansımalar	7
8. Dolaylı Etkiler ve Kurumsal Yayılım	8
9. Kurumsal Öğrenme ve Gelecek Perspektifi	8
10. Paydaşlar ve İş Birlikleri	9
11. Uygulama Çerçevesinin Değerlendirilmesi	10
12. Öğrenilen Dersler	10
13. Sınırlılıklar ve Zorluklar	10
14. Programın Kurumsal ve Toplumsal Katkısı	10
15. Sonuç ve Değerlendirme	11

Özet

Haydi Gülümse Sosyal Destek Programı'nın 2013–2017 faaliyet dönemi; engelli bireyler ve ailelerine yönelik sağlık, teknik cihaz ve sosyal desteklerin birlikte ele alındığı, uygulama süreçlerinin kayıt ve izleme çalışmalarıyla sürdürüldüğü bir dönemi kapsamaktadır.

Bu rapor, dönemin faaliyet kapsamını, uygulama süreçlerini ve kayıtlı çıktılarını programın arşiv kayıtları üzerinden sunmaktadır. Destekler; tıbbi ihtiyaçlar, işlevsel gereksinimler, teknik standartlar, bilgiye erişim ve ailelerin sosyoekonomik koşulları dikkate alınarak planlanmıştır.

Uygulamalar, “Yaşam Dosyası” temelli değerlendirme sistemi üzerinden başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme aşamalarıyla yürütülmüştür. Dönemde 4.553 başvuru değerlendirilmiş; 426 cerrahi müdahale, 450 tekerlekli sandalye desteği ve 163 protez ve ortez uygulaması gerçekleştirilmiştir. Aynı sosyal destek alan aile sayısı 1.328'dir.

Cerrahi müdahaleler içinde yer alan 50 koklear implant uygulaması toplama ayrıca dâhil edilmemiştir. Rapor; resmî başvuru dosyaları, değerlendirme belgeleri, teslim tutanakları ve izleme kayıtlarına dayanmaktadır.

1. Sayısal Veri ve Okuma Çerçevesi

Sayısal veriler, 2013–2017 döneminde yürütülen çalışmaların kapsamını göstermek amacıyla hizmet türleri ve kayıt birimleri üzerinden sunulmaktadır. Aynı kişi birden fazla destekten yararlanabildiği için farklı hizmet göstergeleri toplanarak tekil yararlanıcı sayısı oluşturulmaz.

Kavram	Tanım
Başvuru	Vakfa ulaşan destek talebi
Aile / Hane	Saha incelemesi yapılan yaşam birimi
Kişi	Hizmetten yararlanan birey
Vaka	Aktif izlenen başvuru
Ziyaret	Ev ziyareti
Görüşme	Telefon veya çevrim içi temas
Rehabilitasyon / Müdahale	Fizik tedavi veya klinik müdahale süreci
Yardımcı Teknoloji	Tıbbi cihaz veya destek ekipmanı

2. Raporun Amacı ve Kapsamı

Bu rapor, 2013–2017 yıllarında yürütülen Haydi Gülümse Sosyal Destek Programı'nın uygulama süreçlerini, operasyonel çıktılarını ve kayıtlı gözlemlerini belgelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Rapor; cerrahi müdahaleleri, yardımcı teknoloji ve mobilite desteklerini, teknik bilgilendirme faaliyetlerini, saha inceleme ve izleme çalışmalarını ve aynı sosyal destek uygulamalarını kapsamaktadır. Uygulamalar, tıbbi uygunluk, işlevsel gereksinimler ve sosyoekonomik koşulların birlikte değerlendirildiği bir süreç içinde yürütülmüştür.

3. Toplumsal Koşullar ve İhtiyaç Analizi

Dönemde yapılan değerlendirmeler, engelli bireylerin ihtiyaçlarının sağlık gereksinimleriyle birlikte ekonomik koşullar, sosyal destek ve bilgiye erişim boyutları üzerinden ele alınmasının önemini göstermiştir.

Başvuruların incelenmesinde; cerrahi müdahale ihtiyacı, uygun olmayan yardımcı teknoloji kullanımına bağlı ikincil sağlık sorunları, ailelerin haklara erişimde yaşadığı bilgi eksikliği ve bakım süreçlerinin ekonomik yükü temel ihtiyaç alanları olarak belirlenmiştir.

4. Programın Yaklaşımı ve Temel İlkeleri

Program, engelli bireyleri ve ailelerini merkeze alan bir sosyal destek yaklaşımıyla yürütülmüştür. Sağlık gereksinimleri, günlük yaşam koşulları ve bakım sorumlulukları birlikte değerlendirilmiştir.

Temel ilkeler; hak sahibi odaklılık, etik yaklaşım, bilgiyle güçlendirme, teknik standartlara uygunluk, izleme ve sürekliliktir. “Yaşam Dosyası” temelli yaklaşım, desteklerin kişiye özel planlanmasını ve süreçlerin kayıt altına alınmasını sağlamıştır.

5. Uygulama Sonuçları ve Operasyonel Çıktılar

2013–2017 döneminde vakfa ulaşan 4.553 başvuru değerlendirilmiştir. Uygun bulunan başvurular, ihtiyaçlarına göre cerrahi müdahale, yardımcı teknoloji veya aynı sosyal destek süreçlerine alınmıştır.

Destek türü	Kayıtlı sayı
Cerrahi müdahale	426
Tekerlekli sandalye desteği	450
Protez ve ortez uygulaması	163
Koklear implant (426 cerrahi müdahalenin içinde)	50
Aynı sosyal destek alan aile	1.328

50 koklear implant uygulaması, 426 cerrahi müdahaleye dâhildir. Bu iki sayı ayrı uygulama toplamaları olarak birbirine eklenmez. Aynı destek göstergesi aile sayısını ifade eder; ürün veya paket sayısı olarak değerlendirilmez.

Saha ve bilgilendirme göstergesi	Kayıtlı sayı
Başvuru	4.553
Çalışmaların yürütüldüğü il	27
Hane ziyareti	54
Bilgilendirme yayını	5.000

Cerrahi ve teknik destekler, ailelere yönelik bilgilendirme, saha incelemesi ve izleme çalışmalarıyla birlikte yürütülmüştür. Kayıtlar, desteklerin planlanması ve uygulama sürecinin değerlendirilmesi için dayanak oluşturmuştur.

Kaynak: Özürlüler Vakfı başvuru, değerlendirme, uygulama ve saha kayıtları (2013–2017).

6. Faaliyet Alanları

2013–2017 faaliyet döneminde çalışmalar beş faaliyet alanında yürütülmüştür.

6.1 Sağlık Destekleri ve Cerrahi Müdahaleler

Uzman hekimlerden oluşan kurulun değerlendirmeleri doğrultusunda ortopedik operasyonlar ve koklear implant uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Müdahale planları, bireyin tıbbi gereksinimleri ve uygunluk değerlendirmeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

6.2 Yardımcı Teknoloji ve Mobilité Destekleri

Kişiyé özel ölçüm ve teknik uyarlama esaslarına göre tekerlekli sandalye, protez ve ortez destekleri sağlanmıştır. Uygun ekipmanın seçilmesi ve bireyin kullanım ihtiyaçlarına göre uyarlanması bu çalışmaların temelini oluşturmuştur.

6.3 Teknik Bilgilendirme Çalışmaları

Engelli hakları, bakım süreçleri ve teknik cihaz kullanımı konularında yazılı ve toplu bilgilendirme faaliyetleri yürütülmüştür. Ailelerin destek mekanizmalarını tanınması ve kullanım süreçlerine ilişkin doğru bilgiye ulaşması amaçlanmıştır.

6.4 Saha İnceleme ve İzleme Çalışmaları

Hane ziyaretleriyle yaşam koşulları yerinde değerlendirilmiştir. Saha bulguları, başvuru değerlendirmelerini tamamlayarak desteğin niteliğinin belirlenmesinde ve uygulama sürecinin izlenmesinde kullanılmıştır.

6.5 Günlük Yaşamı Destekleyen Aynı Sosyal Destekler

Ekonomik yoksunluk yaşayan ailelere aynı sosyal destek sağlanmıştır. Bu destekler, ailelerin günlük yaşam ihtiyaçları ve bakım sorumlulukları dikkate alınarak yürütülmüştür.

7. Etki Analizi ve Toplumsal Yansımalar

Döneme ilişkin değerlendirmeler; izleme kayıtları, saha gözlemleri ve birebir temaslardan elde edilen nitel bilgilere dayanmaktadır. Bu bilgiler, desteklerin günlük yaşam, bakım süreçleri ve hizmetlere erişim açısından taşıdığı katkıyı değerlendirmeye yardımcı olmaktadır.

7.1 İşlevsel Kapasite ve Günlük Yaşama Katılım

Cerrahi müdahaleler, koklear implant uygulamaları ve yardımcı teknoloji destekleri, bireylerin günlük yaşam etkinliklerine katılımını desteklemek amacıyla planlanmıştır. İzleme kayıtlarında hareket, iletişim ve öz bakım alanlarında işlevsel kazanımlara ilişkin gözlemler yer almaktadır.

7.2 Bakım Yüğü ve Hane Düzeyinde Dayanıklılık

Cerrahi ve teknik desteklerle birlikte yürütölen bilgilendirme ve aynı sosyal destekler, ailelerin bakım süreçlerini sürdürmesine katkı sağlamıştır. Ekonomik güçlük yaşayan hanelerde günlük ihtiyaçların karşılanması, bakım koşullarının korunmasını desteklemiştir.

7.3 Haklara Erişim ve Farkındalık

Bilgilendirme faaliyetleri, ailelerin engelli hakları ve kamu desteklerine ilişkin bilgi düzeyini artırmayı amaçlamıştır. Saha gözlemleri, bu çalışmaların başvuru süreçlerinde daha bilinçli hareket edilmesine yardımcı olduğunu göstermektedir.

7.4 Kamu Hizmetleri ve Uzun Vadeli İzleme

Erken dönemde sağlanan cerrahi ve teknik desteklere ilişkin izleme gözlemleri, bakım süreçleri ve günlük yaşam işlevleri açısından kazanımlara işaret etmektedir. Kişiyeye özel uyarlanan yardımcı teknolojiler, uygun kullanımın desteklenmesi ve ikincil sağlık risklerinin azaltılması amacıyla sağlanmıştır.

8. Dolaylı Etkiler ve Kurumsal Yayılım

Program, doğrudan desteklerin yanında kurumlar arası iş birlikleri ve saha uygulamaları üzerinden de deneyim üretmiştir. Değerlendirme ve izleme yaklaşımı, kamu kurumları ve sağlık kuruluşlarıyla yürütölen süreçlerin daha düzenli ilerlemesine katkı sağlamıştır.

Saha temaları, benzer ihtiyaçlara sahip aileler arasında bilgi paylaşımını desteklemiştir. Başvuru, uygulama ve izleme kayıtları ise kurumsal deneyimin korunmasına dayanak oluşturmuştur.

9. Kurumsal Öğrenme ve Gelecek Perspektifi

2013–2017 dönemi, uygulama süreçlerinin daha sistematik biçimde kayıt altına alındığı bir öğrenme dönemidir. “Yaşam Dosyası” temelli yaklaşım, sağlık, teknik cihaz ve sosyal desteklerin birlikte planlanmasına olanak sağlamıştır.

Saha deneyimi; teknik ölçüm, kişiyeye özel uyarlama ve düzenli izlemenin önemini ortaya koymuştur. Gelecek dönemler için izleme kapasitesinin güçlendirilmesi ve kayıtların karar süreçlerinde daha etkin kullanılması hedeflenmiştir.

10. Paydaşlar ve İş Birlikleri

Program, kamu kurumları, sağlık kuruluşları, uzmanlar ve yerel paydaşlarla iş birliği içinde yürütülmüştür. Sağlık alanındaki iş birlikleri, cerrahi müdahalelerin uzman değerlendirmeleri ve teknik standartlar doğrultusunda gerçekleştirilmesini desteklemiştir. Yerel ilişkiler, ailelerin kamu hizmetlerine yönlendirilmesine katkı sağlamıştır.

İş Birliği Yapılan Sağlık Kuruluşları

Sağlık kuruluşu	İl / İller
Acıbadem Hastaneleri	Adana, Kayseri, Kocaeli, Bursa, İstanbul
Alman Hastanesi	Batman, İstanbul
Baltalimanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi	İstanbul
Bosphorus International KBB Hastanesi	İstanbul
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	İstanbul
Dünya Göz Hastaneleri	İstanbul
Konya Büyükşehir Hastanesi	Konya
İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi	İstanbul
Surp Pırgıç Ermeni Hastanesi	İstanbul
Çapa Tıp Fakültesi	İstanbul
Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi	İstanbul
İstanbul Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi	İstanbul
Özel Veni Vidi Hastanesi	Diyarbakır
Özel Veni Vidi Hastanesi	Ankara
Memorial Hastanesi	İstanbul
Ada Tıp Hastanesi	Sakarya
Özel Çerkezköy Hastanesi	Tekirdağ
Özel Aspendos Hastanesi	Antalya
Özel Sani Konukoğlu Hastanesi	Gaziantep

11. Uygulama Çerçevesinin Değerlendirilmesi

Program, başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme aşamalarından oluşan bir süreç içinde yürütülmüştür. Bu yapı, farklı destek türlerinin birlikte planlanmasına olanak sağlamıştır. Saha uygulamaları, işleyişin güçlü yönlerinin ve geliştirilmesi gereken alanların belirlenmesine yardımcı olmuştur.

12. Öğrenilen Dersler

Tıbbi ve teknik müdahalelerin bilgilendirme faaliyetleriyle desteklenmesi, ailelerin uygulama süreçlerine katılımını güçlendirmiştir. Desteklerin yalnızca teslim aşamasında değil, kullanım ve takip süreçleriyle birlikte ele alınması gerektiği görülmüştür.

Teknik ölçüm ve kişiye özel uyarılama, yardımcı teknolojilerin bireyin ihtiyaçlarına uygun biçimde kullanılmasında önem taşımıştır. Kayıtlı ve izlenebilir çalışma yöntemleri, uygulama deneyiminin korunmasını ve sonraki dönemlere aktarılmasını desteklemiştir.

13. Sınırlılıklar ve Zorluklar

Coğrafi yaygınlık ve sahaya erişim, bazı bölgelerde uygulama güçlükleri yaratmıştır. Kaynakların sınırlılığı, başvuruların ihtiyaç ve önceliklere göre değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Bazı vakalarda eksik belgeler veya düzenli takibin sürdürülememesi, izleme süreçlerini sınırlandırmıştır.

14. Programın Kurumsal ve Toplumsal Katkısı

Program kapsamında geliştirilen kayıt ve izleme düzeni, kurumsal deneyimin korunmasına katkı sağlamıştır. Hak temelli yaklaşım, ihtiyaçların sağlık, bakım, günlük yaşam ve hizmetlere erişim boyutlarıyla birlikte değerlendirilmesini desteklemiştir.

Sağlık kuruluşları ve yerel paydaşlarla sürdürülen iş birlikleri, uygun hizmetlere erişim ve desteklerin koordinasyonu açısından deneyim oluşturmıştır. Dönemde edinilen bilgiler, sonraki uygulamaların geliştirilmesine dayanak sağlamıştır.

15. Sonuç ve Değerlendirme

2013–2017 dönemi, sağlık, teknik cihaz ve sosyal desteklerin birlikte yürütüldüğü; başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçlerinin kayıtlı biçimde sürdürüldüğü bir dönem olmuştur.

Kayıtlı çıktılar; 426 cerrahi müdahale, 450 tekerlekli sandalye desteği, 163 protez ve ortez uygulaması ve 1.328 aileye aynı sosyal desteği kapsamaktadır. Cerrahi müdahalelere dâhil olan 50 koklear implant uygulaması, aynı toplamın içinde değerlendirilmiştir.

Saha ve izleme deneyimi, müdahalelerin kişiye özel planlanmasının ve ailelerin bilgiye erişiminin önemini göstermiştir. Program, bu deneyimi sonraki dönemlerde desteklerin sürekliliğini ve hizmetlere erişimi güçlendirmek için kullanmayı hedeflemiştir.